

Instructie bodembescherming

In de Nederlandse FSC-standaard wordt gesteld dat bodemverdichting voorkomen dient te worden (eis 32). Daarnaast dienen er geen maatregelen genomen te worden waardoor de bodemkwaliteit achteruit kan gaan, zoals afvoer van tak- en tophout op voedselarme, verzuringsgevoelige en droge gronden (eis 47) en verwijderen van ondergrondse biomassa (eis 48). Bij beheerwerkzaamheden dienen machines en werkmethoden te worden gebruikt waardoor schade aan o.a. de bodem en aardkundige waarden wordt geminimaliseerd (eis 40).

Bodemverdichting

Verdichting van de bodem kan allerlei negatieve effecten hebben op flora, bodemfauna en de productiecapaciteit van het bos. Bij elke betreding treed er verdichting op, maar bij een geringe verdichting kan de bodem weer herstellen. Het gaat hier om het voorkomen van grootschalige en diepe bodemverdichting waarna het lang duurt voordat bodemprocessen zich weer herstellen en mogelijk negatieve gevolgen heeft voor de beheerdoelstellingen. Bodemverdichting kan voorkomen wordend door:

- Werken in droge en/of vorstperiodes
- Gebruik van machines met een lage bodemdruk
- Gebruik van passend type banden of tracks
- Gebruik van vaste uitsleppaden
- Gebruik van rijplaten
- Gebruik van lier of paard
- Het aantal rijbewegingen minimaliseren
- Verbieden van gebruik van vloeistof in de banden

Werkwijze en machinekeuze: De gekozen werkwijze en machine kan van grote invloed zijn op de bodem. Dit is maatwerk en daarom wordt in de FSC-standaard de verantwoordelijkheid bij de beheerder gelegd. De beheerder dient in overleg met de aannemer de juiste machine en werkmethode te bepalen voor de beheerwerkzaamheden.

Lees meer in de literatuurstudie "Bodemverdichting en -vorming in bosexploitatie" op de website van Stichting Probos.

Bodemkwaliteit

Om de bodemkwaliteit niet achteruit te laten gaan, is het (behalve in uitzonderingsgevallen) niet toegestaan om op voedselarme, verzuringsgevoelige en droge bodems het tak- en tophout te verbranden of af te voeren. Dit om de productiecapaciteit van het bos op peil te houden. Op andere bodemtypen dient de beheerder wetenschappelijke informatie over de effecten van het afvoeren van tak- en tophout mee te nemen in het besluit al dan niet dit hout af te voeren.

Afvoer is wel toegestaan bij:

- Hakhoutbeheer
- Verschralingsbeheer ivm biodiversiteit
- Cultuurhistorische redenen
- Bestrijding van invasieve exoten
- Omvorming naar ander landgebruik
- veiligheidsredenen

Afvoer van ondergrondse biomassa is alleen toegestaan:

- Bij omvorming naar ander landgebruik
- Om fytosanitaire redenen
- Bij het verwijderen van invasieve soorten met een groot uitstoeilingsvermogen